

## **Mūziķa profesijas standarts**

### **1. Vispārīgie jautājumi**

1. Profesijas nosaukums – mūziķis.
2. Profesijas kods – 2652 19.

### **2. Nodarbinātības apraksts**

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:  
– mūziķis patstāvīgi vai dažādos instrumentālos sastāvos iestudē un publiski atskaņo skaņdarbus; sastāda repertuāru un koncerta programmas; pārvalda divu instrumentu spēli; īsteno mūzikas, kultūras un izglītības nozares projektus.

Mūziķis strādā muzikālajos kolektīvos, koncertapvienībās vai kultūrizglītības institūcijās, vai kā pašnodarbināta persona, vai individuālais komersants.

### **3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences**

1. Spēja plānot un organizēt savu radošo darbu.
2. Spēja patstāvīgi izvēlēties mērķauditorijai atbilstošu repertuāru, izmantojot mūzikas vēstures un teorijas zināšanas.
3. Spēja izprast muzikālā priekšnesuma struktūru un sastādīt atbilstošu koncerta programmu.
4. Spēja izprast un ievērot skaņdarba interpretācijā komponista un redaktora norādījumus.
5. Spēj iestudēt un publiski atskaņot solo skaņdarbus un skaņdarbus mūziķu kolektīva sastāvā.

6. Spēja novērtēt koncerta norises vietu un dalībnieku izvietojumu atbilstoši telpas akustiskajām īpatnībām.

7. Spēja ievērot skatuves kultūru publiskā priekšnesuma laikā.

8. Spēja patstāvīgi sagatavot un īstenot mūzikas, kultūras un izglītības nozares projektus.

9. Spēja izvēlēties un izmantot informācijas tehnoloģijas un avotus profesionālo pienākumu izpildei.

10. Spēja iegūt informāciju par novitātēm sava instrumenta spēlē.

11. Spēja pārzināt un lietot nošu rakstīšanas programmas.

12. Spēja izprast un izmantot mūzikas instrumenta tehniskās specifikācijas īpatnības tā pareizas lietošanas nodrošināšanai.

13. Spēja apgūt un izmantot otru mūzikas instrumentu.

14. Spēja uzņemties atbildību par kvalitatīvu profesionālo darbību.

15. Spēja pašizglītoties un pilnveidot profesionālās kompetences.

16. Spēja strādāt patstāvīgi un komandā.

17. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas normas.

18. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā profesionālās saziņas līmenī.

19. Spēja lietot profesionālo mūzikas terminoloģiju valsts valodā un itāļu valodā.

20. Spēja izprast un ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības.

21. Spēja pārzināt ar autortiesībām saistītos normatīvos aktus un ievērot autortiesības.

22. Spēja ievērot darba tiesisko attiecību normas.

#### **4. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās prasmes**

1. Organizēt, plānot un īstenot savu radošo darbu.
2. Izvēlēties mūzikas instrumentam un savai profesionalitātei atbilstošu repertuāru.
3. Izvēlēties un sastādīt koncerta programmu.
4. Izprast un ievērot skaņdarba autora un redaktora dotos norādījumus.
5. Novērtēt koncerta norises vietu un mērķauditoriju.
6. Atskaņot koncertu programmu individuāli vai mūziķu kolektīva sastāvā.
7. Ievērot skatuves kultūru.
8. Izvērtēt savas atskaņotās koncerta programmas māksliniecisko kvalitāti.
9. Izvērtēt skaņdarbu salīdzinošās interpretācijas.
10. Orientēties sava instrumenta spēles atskaņotājmākslas attīstības vēsturē.
11. Nodrošināt pareizu mūzikas instrumenta lietošanu un glabāšanu.
12. Pārvaldīt otra mūzikas instrumenta spēli.
13. Lietot nošu rakstīšanas programmas.
14. Īstenot mūzikas, kultūras un izglītības nozares projektus.
15. Iegūt informāciju par novitātēm sava mūzikas instrumenta spēlē.
16. Atbildēt par savas profesionālās darbības kvalitāti.
17. Veidot radošu sadarbību ar dažādu mākslas veidu un žanru speciālistiem.
18. Strādāt komandā.
19. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.

20. Pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.
21. Pārvaldīt valsts valodu.
22. Pārvaldīt vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.
23. Lietot profesionālo mūzikas terminoloģiju valsts valodā un itāļu valodā.
24. Veikt darbus, ievērojot darba aizsardzības un ugunsdrošības prasības.
25. Veikt pirmās palīdzības pasākumus nelaimes gadījumos.
26. Ievērot vides aizsardzības prasības.
27. Lietot informācijas tehnoloģijas un biroja tehniku.
28. Pārzināt autortiesības un ievērot ar tām saistītos nozares normatīvos aktus.
29. Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

### **5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas**

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
  - 1.1. informācijas ieguves veidi un to izmantošana;
  - 1.2. personīgās nošu bibliotēkas veidošana;
  - 1.3. mūsdienu mūzikas dzīves norises Latvijā un ārzemēs;
  - 1.4. aktualitātes mūzikas jaunradē;
  - 1.5. sava mūzikas instrumenta spēles jaunākās interpretācijas un spilgtākie interpreti;
  - 1.6. skaņdarbu transkripciju lietojums, to veidi un iespējas;
  - 1.7. mūziķu kolektīva izvietojums telpā, iespējamie risinājumi;
  - 1.8. telpas akustiskās īpašības;
  - 1.9. grāmatvedības pamati;
  - 1.10. dokumentu pārvaldības pamati;
  - 1.11. komercdarbības pamati.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
  - 2.1. mūzikas instrumenta atskaņotājmākslas vēsture un tās attīstība;

2.2. mūzikas stilu un žanru raksturīgākās pazīmes, īpatnības un atšķirības;

2.3. mūzikas ieskaņojumu datu bāzes veidošana;

2.4. mūzikas instrumenta pamatreperuāra pārzināšana;

2.5. instrumentālā ansambļa spēle un tās specifika;

2.6. instrumentālā ansambļa repertuārs;

2.7. mūzikas instrumenta spēle un tā apmācības pamati;

2.8. mūzikas instrumenta lietošana un glabāšana;

2.9. mūzikas instrumenta uzbūves principi, tā tehnoloģiskās īpatnības un tehniskā apkope;

2.10. mūzikas informācijas tehnoloģijas;

2.11. individuālā un kolektīvā darba organizācija;

2.12. veselības aizsardzība, profesionālo slimību profilakse un to novēršana;

2.13. profesionālie termini valsts valodā un itāļu valodā.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

3.1. pasaules mūzikas vēsture un literatūra;

3.2. kultūras vēstures pamati;

3.3. filozofijas vēstures pamati;

3.4. mūzikas teorija;

3.5. skaņdarbu forma;

3.6. mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi un to lietojums;

3.7. mūzikas instrumenta spēles tehnikas attīstīšanas veidi un paņēmieni;

3.8. mūzikas instrumentu mācības metodikas pamati;

3.9. nošu raksts un tā vēsturiskā attīstība;

3.10. nošu rakstīšanas programmas;

3.11. instrumentālo ansambļu veidi un to darbības pamati;

3.12. mūzikas projektu īstenošana;

3.13. mūzikas psiholoģijas pamati;

3.14. saskarsmes psiholoģija;

3.15. estētika;

3.16. profesionālās un vispārējās ētikas principi;

3.17. valsts valoda;

3.18. viena svešvaloda profesionālās saziņas līmenī;

3.19. darba aizsardzība (ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumi, darbavietas ergonomika, pirmā palīdzība);

3.20. vides aizsardzības pamatprincipi un prasības;

3.21. informācijas tehnoloģijas;

3.22. informācijas sistematizācija;

3.23. autortiesības un nozares normatīvie akti;

3.24. darba tiesisko attiecību normas.

## Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Patstāvīga repertuāra sagatavošana	1.1. izvēlēties mērķauditorijai atbilstošu mūzikas priekšnesuma programmu; 1.2. izmantot pasaules mūzikas vēstures un mūzika teorijas zināšanas programmas izveidē; 1.3. iegūt informāciju par izvēlēto repertuāru; 1.4. patstāvīgi sagatavot izvēlēto skaņdarbu nošu materiālu; 1.5. iestudēt sagatavoto repertuāru; 1.6. atskaņot sagatavoto repertuāru; 1.7. analizēt un novērtēt koncerta saturisko un estētisko vērtību.
2. Instrumenta spēles tehnisko un māksliniecisko prasmju attīstīšana	2.1. orientēties spēles tehnikas attīstīšanas veidos un paņēmienos; 2.2. apgūt dažādus spēles tehnikas paņēmienus; 2.3. apgūt nošraksta lasīšanas specifiku; 2.4. izmantot spēles tehnikas daudzveidību skaņdarba interpretācijā.
3. Instrumenta apkopes pārzināšana	3.1. pārzināt mūzikas instrumenta apkopes pamatnosacījumus un sagatavot instrumentu darbam; 3.2. ievērot instrumenta lietošanai un glabāšanai piemērotus apstākļus; 3.3. izprast instrumenta uzbūves principus un tehnoloģiskās īpatnības.
4. Kolektīvās muzicēšanas specifikas pārzināšana	4.1. izprast un izmantot kolektīvās muzicēšanas iespēju daudzveidību; 4.2. ievērot ansambļa spēles kvalitātes priekšnosacījumus; 4.3. ievērot jebkuras instrumentālās partijas nošraksta atskaņošanas precizitāti; 4.4. izprast instrumentu tembrālā un dinamiskā skanējuma specifiku ansambļa kopskanējumā; 4.5. izmantot zināšanas ansambļa darbības un repertuāra izvēles specifikā; 4.6. sastādīt un atskaņot atbilstošu repertuāru.

5. Mūziķa profesionālās darbības nodrošināšana	<p>5.1. īstenot mūzikas, kultūras un izglītības nozares projektus;</p> <p>5.2. pārvaldīt valsts valodu un vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī, ietverot mūzikas terminoloģiju valsts valodā un itāļu valodā;</p> <p>5.3. izmantot mūzikas tehnoloģijas darba materiālu sagatavošanā;</p> <p>5.4. ievērot profesionālās darba ētikas normas;</p> <p>5.5. pārzināt autortiesības un ievērot ar tām saistītos nozares normatīvos aktus.</p>
6. Profesionālās kvalifikācijas pilnveidošana	<p>6.1. patstāvīgi papildināt pasaules mūzikas vēstures un literatūras zināšanas;</p> <p>6.2. patstāvīgi atjaunot zināšanas par specialitātes instrumenta repertuāru un aktualitātēm mūzikas jaunradē;</p> <p>6.3. pastāvīgi papildināt profesionālās zināšanas un informāciju par novitātēm specialitātes instrumenta atskaņotājmākslā un mūzikas dzīves aktualitātēm Latvijā un ārzemēs;</p> <p>6.4. izmantot tālākizglītības un tālmācības iespējas profesionālās kvalifikācijas pilnveidē;</p> <p>6.5. izmantot mūsdienu tehnoloģijas savu profesionālo uzdevumu veikšanai.</p>
7. Darba tiesisko attiecību, darba un vides aizsardzības prasību ievērošana	<p>7.1. ievērot darba tiesisko attiecību prasības;</p> <p>7.2. ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības prasības;</p> <p>7.3. veikt pirmās palīdzības pasākumus nelaimes gadījumos;</p> <p>7.4. ievērot vides aizsardzības prasības.</p>

### Dziedātāja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Agnese Miltiņa –	E.Smiļģa muzeja direktore;
Egīls Šēfers –	Mūziķis, klarnetists;
Antra Jankava –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Vokālās katedras pieaicinātā docētāja;
Rihards Zaļupe –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Pūšaminstrumentu katedras pieaicinātais docētājs;
Aira Birziņa –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Diriģēšanas katedras docente, Rīgas Doma kora skolas pedagogs;

Jānis Retenais –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Pūšaminstrumentu katedras vadītājs;
Kristīne Adamaite –	Ērgelniece;
Aivars Cepītis –	Valmieras mūzikas skolas direktors;
Dzintars Jurgelaitis –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Pūšaminstrumentu katedras pieaicinātais docētājs;
Jurijs Rižovs –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Klavieru katedras docents;
Gunta Boža –	Jāzeps Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolas pedagogs;
Kristīne Ojala –	Jūrmalas mūzikas vidusskolas pedagogs;
Arigo Štrāls –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Stīgu instrumentu katedras asociētais profesors;
Jūlija Jonāne –	Rīgas Doma kora skolas pedagogs;
Ināra Bārzdiņa –	Jāzeps Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolas pedagogs;
Indriķis Veitners –	Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Džeza mūzikas katedras vadītājs;
Ingrīda Vilkārse –	Latvijas Republikas Kultūras ministrija, vecākā referente.

#### **Dziedātāja profesijas standarta eksperti:**

Uldis Lielpēteris –	Latvijas Republikas Kultūras ministrijas valsts sekretāra p.i.;
Māris Ošlejs –	Valsts SIA "Valsts Akadēmiskais koris Latvija", valdes loceklis;
Ilze Paidere-Staķe –	Valsts SIA "Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris", valdes locekle.